

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ståle Sørensen, 62 55 11 70

Vår dato
05.03.2013
Arkivnr.
430

Vår referanse
2013/535 (bes oppgitt ved svar)
Deres referanse

Eidsiva vannkraft AS
v/Edgar Sørberg
Øvre Rendalen
2485 Rendalen

Svar på søknad om utsetting av utenlandske treslag – Eidsiva vannkraft AS - Rendalen kommune

Vi viser til søknad om tillatelse til utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, mottatt her den 17.1.2013.

Fylkesmannen avslår søknaden om utsetting av vrifuru *Pinus contorta* til skogbruksformål på eiendommen gbnr 19/181 i Rendalen kommune.

Rettslig grunnlag:

Ved behandling av søknadene legges «Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål», fastsatt av Miljøverndepartementet 25.5.2012 til grunn.

Ifølge regelverket er målsettingen med forskriften å hindre at utsetting av utenlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet. Videre framgår det av forskriftens § 5 at utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål krever tillatelse fra ansvarlig myndighet.

Om søknaden:

Det er søkt om tillatelse til utsetting av arten vrifuru *Pinus contorta*, til sammen 3250 trær. Formålet er skogproduksjon. Arealet det gjelder utgjør 18 daa skogsmark. Det angis i søknaden at en viktig grunn for å velge vrifuru er å unngå eller redusere skader fra beiting av elg.

Fylkesmannens vurdering:

I henhold til naturmangfoldloven (nml) § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Direktoratet for naturforvaltning har i DN-rapport 8-2012 gått gjennom kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede treslag på biologisk mangfold. Erfaringer fra andre arter har vist at det kan ta lang tid fra en art blir introdusert i et område til den begynner å spre seg ut i naturområder. Vurderingen av de enkelte arters spredningsevne og virkning på biologisk mangfold kan derfor endre seg over tid. Det er særlig de siste 30-40 årene man har plantet ut vrifuru i Skandinavia. Omfanget har vært særlig stort i Sverige, og undersøkelser her har vist at vrifuru har god evne til å spre seg, særlig på forstyrret mark. På grunn av den korte erfaringsperioden vil kunnskapsgrunnlaget kunne endre seg over tid. Fylkesmannen mener likevel at kunnskapsgrunnlaget her er tilfredsstillende til å gjøre en vurdering av saken, jf nml § 8. "Føre-var-prinsippet" i nml § 9 sier at når det ikke

foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvordan beslutningens virkning vil være på naturmiljøet, skal man unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Fylkesmannen anser her at mangelfullt erfaringsgrunnlag, samt nærheten til et vernet område tilsier at "føre-var-prinsippet" i henhold til § 9 bør tillegges vekt.

I DN-rapport 8-2012 er det blant annet gjort en teoretisk beregning av invasjonspotensialet for ulike arter. Det angis at vrifuru vil kunne ha potensielt høy risiko for å spre seg ut i norsk natur. Fra samme rapport framgår at det ikke er dokumentert at flora og fauna i område der det har blitt plantet vrifuru i vesentlig grad avviker fra det en ville finne under stedegen vanlig furu. Det er heller ikke dokumentert problemer med den aktuelle arten som bærer av sykdommer eller skadedyr som kan innvirke på vegetasjonen omkring.

Det aktuelle utplantingsarealet er skogsmark av lav bonitet. Rendalen kommune er relativt godt kartlagt hva gjelder naturtyper og naturforekomster. Fylkesmannen har fått opplyst fra søker, samt fra Glommen skog BA, at det i løpet av 1980-tallet har blitt plantet vrifuru på arealer som ligger nærmere Hårrenna naturreservat enn det aktuelle arealet det søkes om nå.

Vrifuru har blitt plantet på rundt 60 000 dekar i Hedmark de siste 40 årene. Det finnes også noen eldre bestand. Erfaringene omkring produksjon, kvalitet og spredning er få. Fylkesmannen er derfor i dialog med Skog og landskap for å etablere et pilotprosjekt for å undersøke volumproduksjon, kvalitet og naturlig foryngelse fra utvalgte bestand av vrifuru. I Sverige finnes store arealer med vrifuru, primært plantet fra 1970-tallet og fremover. *Sveriges Lantbruksuniversitet* oppgir at vrifuru har en volumproduksjon 30-40 % høyere enn vanlig furu. Hvorvidt vrifuru er mindre attraktiv som elgmat enn vanlig furu er usikkert, men etableringen av foryngelsen er raskere. Det tilsier at vrifuru raskere kommer over beitehøyde. Den har ingen skogfaglige fordeler på gode boniteter, men kan være et alternativ til vanlig furu på midlere og svake boniteter, og da først og fremst for å sikre foryngelse, og for å øke volumproduksjonen.

Fylkesmannen har undersøkt i databasene Naturbase og Artskart, og ikke funnet at det i utplantingsområdet er registrert sårbare områder, truede arter eller naturtyper som vil kunne påvirkes negativt av tiltaket. Utplantingsområdet ligger imidlertid kun 1300 meter fra Hårrenna naturreservat. Verneformålet for Hårrenna er å bevare en tresatt bekkekløft på kalkrik grunn, med et særpreget og rikt planteliv. Selv om det ikke er stadfestet at tilstedeværelse av vrifuru vil medføre vesentlig endrede livsvilkår for andre organismer i området, vil spredning av fremmede arter inn i et naturreservat i seg selv svekke formålet med vernet av området. Naturreservat er den strengeste verneformen i norsk natur, og formålet med vernet er å ta vare på stedegent og verdifullt naturmangfold. En spredningsdistanse på 1300 meter anses i denne sammenheng ikke som spesielt langt. Naturverdiene i Hårrenna naturreservat består hovedsakelig av en bekkekløft bevokst med gran. Dette er ikke primærhabitat for vrifuru, men vrifuru anses generelt å være mer skyggetålende enn vanlig furu. Selv om det trolig står vrifuru i andre bestander i nærheten av naturreservatet må sannsynligheten for spredning inn i naturreservatet vurderes i et langt tidsperspektiv. Eventuelle andre bestander av vrifuru vil etter hvert nå hogstmoden alder og tas ut, og sikkerheten mot spredning inn i reservatet vil derfor på sikt bli bedre. Ut fra dette vurderer Fylkesmannen at det er tvilsomt om man kan si at den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for ved utplantning av kontortafuru på det aktuelle området er akseptabel, jf nml § 10.

Naturmangfoldloven § 14 slår fast at tiltak etter denne loven skal avveies opp mot andre viktige samfunnshensyn. I dette tilfellet betyr det at viktigheten av å få rask etablering av skog av god kvalitet på det omsøkte arealet må veies opp mot faren for spredning inn i et naturreservat med skade på vernet biologisk mangfold som resultat. Ut fra en samlet vurdering finner Fylkesmannen at hensynet til raskere og sikrere skogetablering i dette tilfellet blir underordnet i forhold til fare for skade på naturmangfoldet i nærliggende

naturreservat. I denne sammenheng er det også relevant å trekke inn naturmangfoldloven § 49 om utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde.

Vedtak:

Fylkesmannen avslår søknaden om utsetting av vrifuru *Pinus contorta* på teig knyttet til gbnr 19/181 i Rendalen kommune.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 28, § 30 og § 31, jf forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål § 1 og § 7. Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Direktoratet for naturforvaltning, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Kristine Schneede e.f.
ass. miljøverndirektør

Ståle Sørensen
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Kopi: Rendalen kommune